

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

Základní škola Zábřeh, Školská 11, okres Šumperk

Školská 11, 789 01 Zábřeh

Identifikátor školy: 600 148 505

Zřizovatel: Město Zábřeh, Masarykovo náměstí 6, 789 01 Zábřeh

Školský úřad Šumperk, Lautnerova 1

Termín konání tematické inspekce: 9. listopad 2000

Čj.	132 520/00-05035
Signatura	tm5cu102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Zábřeh, Školská 11, okres Šumperk (dále ZŠ) má právní subjektivitu stanovenou zřizovací listinou ze dne 1. dubna 1992 s dodatky ze dne 1. ledna 1994, 5. ledna 1996, 10. července 1996 a 2. října 1997. Úplné znění zřizovací listiny je ze dne 2. října 1997.

Poslední platné zařazení do sítě škol je ze dne 9. července 1999, č.j. 23/99-B-00. Podle tohoto zařazení škola sdružuje :

Školní družinu a školní klub s kapacitou 150 žáků

Školní jídelnu s kapacitou 900 obědů

V zařazení školy do sítě je uvedeno i jedno odloučené pracoviště na adrese 789 01 Zábřeh, Školská 9.

Devadesát procent pedagogických pracovníků splňuje vyhlášku MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech výchovných poradců.

Průměrný věk učitelů na 1. stupni ZŠ je 40 a na 2. stupni 39.

Předmět činnosti školy je v souladu se zřizovací listinou a současným platným rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Výkaz Škol P1-04

Výkaz škol P1-04 za 1. - 2. čtvrtletí 2000 byl předložen v podobě počítačové sestavy samostatně za školu, školní jídelnu, školní družinu a školní klub. Počty zaměstnanců a jim odpovídající mzdové prostředky jsou ve výkazu samostatně sledovány podle jednotlivých součástí školy.

Školní jídelna provozuje hospodářskou činnost, na ni připadající pracovní úvazek včetně mzdových prostředků je ve výkazu Škol P1-04 vyčíslen zvlášť.

Školní družina a školní klub neuvádí ve výkazu Škol P1-04 pracovní úvazky nepedagogických pracovníků a příslušné mzdové prostředky. Jejich činnost je provozována v prostorách některých tříd základní školy a úklid těchto prostor je zajišťován nepedagogickými pracovníky vykázanými ve výkazu Škol P1-04 školy.

Zpracování podkladových tabulek

Tabulka č. 1 „Plnění ukazatelů mzdové regulace za I. pololetí r. 2000“ byla vyplněna dle předložených výkazů Škol P1-04 za všechny pedagogické a nepedagogické pracovníky a souhrnně za všechny součásti školy v požadovaných ukazatelích. Údaje doplněné ČŠI byly porovnány s údaji z analytických tabulek MŠMT. U ukazatele „Platy zaměstnanců celkem ze státního rozpočtu“ byl ve skutečnosti za I. pololetí roku 2000 zjištěn rozdíl ve výši 4,- Kč, který byl způsoben zaokrouhlením údajů analytických tabulek MŠMT. Z porovnání údajů o plnění počtu zaměstnanců, čerpání prostředků na platy a průměrného měsíčního platu zjištěných kontrolou s optimálními hodnotami stanovenými MŠMT vyplývají tyto skutečnosti:

- neplněním rozepsaného limitu počtu zaměstnanců placených ze státního rozpočtu (úspora 5,27 přepočteného počtu zaměstnanců ze státního rozpočtu) dochází k úspoře přidělených mzdových prostředků

- rozdělením těchto finančních prostředků dochází k vykazování jejich vyššího čerpání za I. pololetí roku 2000
- s výše uvedeným souvisí i vyčíslený vyšší průměrný měsíční plat

Tabulka č. 2 „Členění průměrného platu zaměstnanců regionálního školství z prostředků státního rozpočtu“ byla vyplněna dle předložených výkazů Škol P1-04 samostatně za školu a za každou jednotlivou součást školy. Průměrný měsíční plat byl detailně rozčleněn na jeho jednotlivé složky za pedagogické a nepedagogické pracovníky školy. Následně byl proveden výpočet podílu nenárokové složky platu k tarifnímu platu. Porovnáním procentuálního vyjádření nenárokové složky platu k tarifnímu platu u jednotlivých kategorií pracovníků byly zjištěny následující skutečnosti:

Základní škola

U pedagogických pracovníků činí nenároková složka platu k tarifnímu platu 31,22 %, u nepedagogických pracovníků 33,16 %. Vyššího procenta nenárokových složek platu škola dosahuje neplněním limitu počtu zaměstnanců, čímž dochází k úspoře mzdových prostředků. Úspora pedagogických pracovníků má negativní dopad hlavně ve specializovaných třídách, kde vyšší počty žáků neumožňují vyučujícím v plné šíři uplatňovat individuální přístup k žákům a poskytovat jim speciální péči. Z inspekční zprávy ČŠI čj. 135219/00-05051 ze dne 14. června 2000 vyplývají zjištění, že v sedmi případech došlo k překročení maximálního počtu žáků ve specializovaných třídách. Počet žáků v těchto třídách je stanoven § 3, odst. 9 vyhlášky MŠMT č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách. Ředitel školy povolil výjimku z maximálního počtu žáků podle § 3, odst. 10 výše uvedené vyhlášky. Ředitel školy dále nevyužil možnosti snížení počtu žáků ve třídách, ve kterých jsou zařazeni integrovaní žáci. Vysoké počty integrovaných žáků ve třídách (8-10 žáků) učitelů ztěžují podmínky pro výuku. Počty žáků ve skupinách pro reedukační péči (9, 12, 13, 14 a 16) jsou vysoké a pedagogickým pracovníkům neumožňují poskytovat kvalitní individuální nápravnou péči žákům.

• **Školní družina a školní klub**

U pedagogických pracovníků činí nenároková složka platu k tarifnímu platu 22,43 %. Nenárokovou složku platu u pedagogických pracovníků školní družiny tvoří pouze osobní příplatky, odměny za I. pololetí roku 2000 nebyly vypláceny. Důvodem nižšího podílu nenárokové složky platu je častá nemocnost u vychovatelky školní družiny. Její absence je nahrazována zastupujícími pracovníky, u kterých není vyplácena nenároková složka platu. Tím dochází ke snížení celkové hodnoty podílu nenárokové složky platu k tarifnímu platu u této kategorie pracovníků.

• **Školní jídelna**

U nepedagogických pracovníků činí nenároková složka platu k tarifnímu platu 37,59 %, což je nejvyšší podíl nenárokové složky platu na ZŠ. Je tvořena pouze osobními příplatky, jejichž výše vyrovnává poměrně nízký tarifní plat. Odměny za I. pololetí roku 2000 nebyly vypláceny. Vzhledem k tomu, že ředitel předpokládal, že rozpis mzdových prostředků na školní jídelnu bude školským úřadem prováděn stejným způsobem jako v minulém roce, došlo k chybnému odhadu finanční situace školy v této oblasti. Proto musel přistoupit k tomu, že od 1.června 2000 pozastavil výplatu osobních příplatků u všech zaměstnanců školní jídelny. Ředitel si je plně vědom nerovnoměrného čerpání mzdových prostředků ve školní jídelně.

Změny závazných ukazatelů mzdové regulace

Rozpisem rozpočtu k 1. dubnu 2000 škola obdržela normativní rozpis rozpočtu na rok 2000. Rozpočet byl rozepsán na školu i na jednotlivé součásti školy v závazných ukazatelích mzdové regulace, včetně příslušných zákonných odvodů ze mzdových prostředků a ostatních neinvestičních výdajů. V rámci dohodovacího řízení se školským úřadem Šumperk a přepočtu normativního počtu pracovníků na skutečný počet pracovníků byl škole upraven ukazatel „Počet pracovníků“. Došlo ke snížení rozepsaného limitu počtu pracovníků o čtyři pracovníky. Po ukončení dohodovacího řízení uvolnil školský úřad Šumperk zbylou rezervu mzdových prostředků. Rozpočty jednotlivých škol a školských zařízení byly plošně posíleny v oblasti stravování o částku 2 464,- Kč na jeden pracovní úvazek ročně. Z toho důvodu byl škole posílen rozpočet v ukazateli „Prostředky na platy“ u školní jídelny o 18 000,- Kč. Z důvodu zvýšených výkonů od září byl škole zvýšen rozpočet o 0,636 pracovníků a o 102 000,- Kč ve mzdových prostředcích.

Úpravou rozpočtu k 1. červenci 2000 byly škole účelově přiděleny prostředky na protidrogovou prevenci ve výši 2 000,- Kč. Na základě žádosti o snížení počtu pracovníků o 0,58 byla provedena úprava rozpočtu a v souvislosti s tím převedeno 70 000,- Kč z platů do ostatních plateb za provedenou práci. Došlo tím ke snížení ukazatele „Prostředky na platy“ a zvýšení ukazatele „Ostatní platby za provedenou práci“. Ukazatel „Prostředky na platy“ byl dále posílen o 13 000,- Kč v rámci potřeby posílení platů v důsledku novelizace nařízení vlády č. 251/1992 Sb. o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, ve znění pozdějších předpisů.

Úpravou rozpočtu k 1. říjnu 2000 došlo k posílení rozpočtu v ukazateli „Prostředky na platy“ o částku 12 000,- Kč ve školní jídelně.

Veškeré realizované změny v úpravách rozpočtu byly provedeny ze strany školského úřadu na základě opodstatněných žádostí ředitele školy.

Příčiny vzniku extrémních hodnot nenárokových složek platu

V souvislosti s problematikou výše nenárokových složek platu předložil ředitel školy „Kolektivní smlouvu“ a „Vnitřní platový předpis pro zaměstnance ZŠ Zábřeh, Školská 11“ (dále jen VPP). VPP je rozpracován v souladu se zněním zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů a nařízením vlády ČR č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, ve znění pozdějších předpisů. VPP mimo jiné blíže upravuje zásady pro přiznávání osobního příplatku a odměn zaměstnancům organizace. Evidence přiznaných a poskytnutých osobních příplatků a odměn je vedena v samostatných přehledech jmenovitě s přihlédnutím k pracovním úvazkům zaměstnanců.

Kritéria pro poskytování osobních příplatků jsou podrobně rozpracována v dokumentu „Zásady pro přiznávání osobního příplatku zaměstnancům organizace“. Zde je vymezeno osm oblastí, které zohledňují rozsah, kvalitu a náročnost pracovních úkolů, s uvedením finančního rozpětí v každé z nich. Výši osobního příplatku v rámci rozpětí zaměstnancům stanovuje ředitel školy, přihlíží k hodnocení navrhovanému jednotlivými zástupci ředitele.

Kritéria pro poskytování odměn jsou detailně rozpracována v dokumentu „Zásady pro přiznávání odměn zaměstnancům organizace“ v členění na nárokové a ostatní odměny. Nárokové odměny jsou zaměstnanci přiznány v případě splnění stanovených činností nebo kritérií, která jsou podrobně vymezena i s uvedením jejich finančního ohodnocení. Ostatní odměny se přiznávají za splnění mimořádných nebo významných úkolů nad rámec a náplň pracovní doby. Odměny stanovuje vedení školy na základě podkladů vykázaných zaměstnancem a schválených vedením školy.

Pro školní rok 1999/2000 předložil ředitel školy zpracované „Podklady pro přidělování odměn a osobních příplatků“, ze kterých je zřejmé, za jaké konkrétní činnosti má daný pracovník přiznánu nenárokovou složku platu. Kritéria pro přidělování nenárokových složek platu však obsahují v některých bodech i činnosti, které patří mezi základní povinnosti pedagogických pracovníků (např. opravy sešitů, třídnictví, výuka v dyslektické třídě a výuka integrovaných žáků). Tyto činnosti jsou již finančně zohledněny ve formě zvláštních příplatků v nárokové složce platu.

Na základě analýzy zpracovaných podkladových tabulek č. 2 (ve kterých je rozčleněn průměrný měsíční plat na nárokové a nenárokové složky pedagogických a nepedagogických pracovníků školy a jednotlivých součástí školy) lze zjistit, že nebyl dodržen doporučený poměr při rozdělení nenárokových složek platu na osobní příplatky a odměny (80 : 20). Ředitel školy si je této skutečnosti plně vědom a blíže ji nehodnotil.

Základní příčiny, které ovlivnily vysoké procento nenárokové složky platu patří:

- úsporou počtu pracovníků vzhledem ke stanovenému limitu v I. pololetí roku 2000 o 5,27 přepočteného počtu pracovníků ze státního rozpočtu dochází k úspoře přidělených mzdových prostředků a jejich rozdělení k vyššímu čerpání za I. pololetí roku 2000, s čímž souvisí i vykazovaný vyšší průměrný měsíční plat
- vysoké počty žáků ve třídách (i se zařazenými integrovanými žáky) a skupinách pro reedukační péči
- překročení stanoveného počtu žáků ve specializovaných třídách

Odměňování pracovníků školy do konce roku 2000

Na platy za I. pololetí roku 2000 bylo čerpáno 49,3 % z celoročního limitu prostředků na platy. Úsporou 5,27 přepočteného počtu zaměstnanců dochází i k úspoře přidělených mzdových prostředků. Jejich rozdělení a výplata v I. pololetí roku 2000 byly příčinou vyššího čerpání za sledované období.

Po předložení finanční rozvahy a měsíčního skutečného čerpání mzdových prostředků za období leden – říjen roku 2000 lze finanční situaci školy do konce roku 2000 hodnotit jako výrazně nadprůměrnou, neboť vzhledem k finančním možnostem školy v oblasti odměňování ve II. pololetí roku 2000 lze předpokládat podstatně vyšší čerpání prostředků na platy, než kterého bylo dosaženo v I. pololetí roku 2000.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Dne 24. srpna 1998 požádal zástupce ředitelky ZŠ Školský úřad Šumperk o zřízení funkce **terapeuta – speciálního pedagoga** na zkrácený pracovní úvazek 0,235. Dne 1. září 1998 vydal vedoucí pedagogicko-organizačního oddělení Školského úřadu Šumperk (současný ředitel ZŠ) souhlas ke zřízení funkce **speciálního pedagoga** na škole.
Dne 1. září 1998 obsadil ředitel ZŠ tuto funkci pracovníkem pro výkon práce „**Terapeutická a poradenská práce s dětmi s LMD a dílčí oslabení výkonu**“ na zkrácený pracovní úvazek 0,235. Tímto zaměstnancem je pracovník splňující kvalifikaci pro vychovatelství a je zařazen do 10. platové třídy. Ředitel ZŠ, který tohoto pracovníka řídí, je zařazen do 10. platové třídy.
- V červnu roku 2000 byly vyplaceny neúměrně vysoké odměny vedoucím pracovníkům školy v poměru k ostatním pracovníkům. Odměny byly přiznány za přípravu podkladů pro rekonstrukci školy, pro tvorbu rozpočtu, za přípravu podkladů pro školní inspekci

a za přípravu a realizaci kulturních a společenských akcí školy. Tato skutečnost ovlivnila výši průměrné odměny připadající na jednoho pracovníka, a tím i celkové procento čerpání nenárokových složek platu v I. pololetí roku 2000.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina vydaná Městem Zábřeh zastoupeným jeho starostou dne 1. dubna 1992 s dodatky ze dne 1. ledna 1994, 5. ledna 1996, 10. července 1996 a 2. října 1997
- Úplné znění zřizovací listiny ze dne 2. října 1997
- Zařazení do sítě škol je ze dne 9. července 1999, č.j. 23/99-B-00
- Výkaz Škol P1-04 za školu a jednotlivé součásti školy za 1. - 2. čtvrtletí roku 2000
- Plán hospitací a kontrol na školní rok 1999/2000
- Hospitační a kontrolní záznamy za školní rok 1999/2000
- Rozpis rozpočtu školy ze školského úřadu na rok 2000 včetně dalších úprav v průběhu roku
- Finanční rozvaha na rok 2000 s přehledem skutečného měsíčního čerpání mzdových prostředků za období leden - říjen roku 2000
- Rozhodnutí o přiznaných osobních příplatcích za 1. pololetí roku 2000
- Vnitřní platový předpis příslušného školského úřadu
- Vnitřní platový předpis školy
- Kolektivní smlouva
- Podklady pro přesčasovou práci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy
- Zápisy z porad vedení školy za školní rok 1999/2000
- Zápisy z pedagogických rad za školní rok 1999/2000
- Zápisy z jednání s odbory v souvislosti s přiznáváním osobních příplatků a odměn
- Personální dokumentace všech pedagogických pracovníků školy
- Pracovní smlouvy
- Dohody o pracovní činnosti
- Dohody o vykonání práce
- Protokoly a záznamy o provedených kontrolách
- Žádost o povolení zřídit ve škole funkci terapeuta
- Souhlas se zřízením funkce speciálního pedagoga
- Zpráva o provedené kontrole podkladů k rozpočtu na rok 1998 č.j. 26/98-KO
- Inspekční zprávy ČŠI č.j. 135 219/00-05051 ze dne 14. června 2000 a č.j. K-13-05/9697-641 ze dne 24. ledna 1997

ZÁVĚR

- V kontrolovaném subjektu nedošlo v I. pololetí roku 2000 k neoprávněnému vyplácení nenárokových složek platu.
- Ředitel školy při odměňování pedagogických a nepedagogických pracovníků využívá všech možností, které současná legislativa a metodika pro přidělování finančních prostředků v této oblasti umožňuje.
- Pro poskytování nenárokových složek platu má vedení školy zpracována kritéria, ve kterých jsou vymezeny jednotlivé činnosti včetně jejich finančního ohodnocení.
- Nenárokové složky platu jsou základním motivačním prvkem pro všechny pracovníky školy, nepřímo pomáhají realizovat náročné úkoly výchovně-vzdělávacího procesu včetně dalších požadavků školy.
- Ředitel školy neakceptoval doporučený poměr při rozdělení nenárokových složek platu na osobní příplatky a odměny (80 : 20).
- Nadprůměrná výše nenárokových složek platu je způsobena:
  - ⇒ neplněním limitu počtu zaměstnanců (úspora 5,27 přepočteného počtu pracovníků), a úsporou mzdových prostředků
- Úspora pedagogických pracovníků má negativní vliv hlavně ve specializovaných třídách, kde vyšší počty žáků neumožňují vyučujícím v plné šíři uplatňovat individuální přístup k žákům a poskytovat jim speciální péči. Povinné dělení tříd je ve všech ročnících a třídách dodržováno.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Vlastimila Kozelská	V. Kozelská, v. r.
Členové týmu	Mgr. Viktor Verner	Viktor Verner, v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Renata Skutková	Renata Skutková, v. r.

V Olomouci dne 27. listopadu 2000

Přílohy

1. Tabulka č. 1 - 1x
2. Tabulka č. 2 - 3x

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. prosince

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Miloš Lachnit

Miloš Lachnit, v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Šumperk	01-01-05	130 010/01
Zřizovatel Město Zábřeh	01-01-05	130 011/01

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
00-12-21	98/00	Viz text připomínek